

♦ **תור"ה ואימא צוה** (בעניינא דקרא האמור במילואים "ומפתח אהל מועד לא תצאו שבעת ימים וכו' כאשר עשה ביום הזה צוה ה' לעשות לכפר עליכם" דילפינן מיניה פרישת שבעה ימים בפרה וביו"כ).

כתבו התוס': "ואי לא כתב אלא לעשות לכפר, ה"א לכפר זה יוה"כ, לעשות זה קרבנות, דפרישתו לקדושה, אבל פרה לא, דבין בפרה ובין בקרבנות **לא כתב לעשות**, אלא מייתורא דרשינן מלעשות לרבות, וטפי הוה מסתבר לרבוויי קרבנות, להכי כתב צוה זה פרה"

והיינו דקרבנות הוה רק **מפתבר** לרבוויי מלעשות, אבל לא כתיב לשון 'לעשות' בקרבנות.

ולכאורה תימה: דטובא קראי דכתיב בהו לשון עשיה בקרבנות:

(א) וְאַלֵּהֶם תֹּאמַר אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר אֲשֶׁר יָגוּר בְּתוֹכָם אֲשֶׁר יַעֲלֶה עִלָּה אוֹ זָבַח: וְאֵל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא יָבִיאוּנוּ לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ לֹה' וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מֵעַמּוּי: (ויקרא י"ז ח'-ט').

(ב) וְהָאִישׁ אֲשֶׁר הוּא טָהוֹר וּבִדְרֹךְ לֹא הָיָה וַחֲדָל לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מֵעַמּוּיָּהּ כִּי קָרְבַּן ה' לֹא תִקְרִיב בְּמַעַדוֹ חֲטָאוֹ יִשָּׂא הָאִישׁ הַהוּא: (במדבר ט' י"ג).

(ג) וַעֲשִׂיתֶם אִשָּׁה לֹה' עִלָּה אוֹ זָבַח לְפִלֵּא נָדָר אוֹ בְנִדְבָה אוֹ בְּמַעַדֵיכֶם לַעֲשׂוֹת רִיחַ נִיחֹחַ לֹה' מִן הַבֶּקָר אוֹ מִן הַצֹּאן: (במדבר ט"ו ג').

וכתב לי הגר"מ שטינברג שליט"א (מח"ס 'משנת חיים'), דמה שכתבו התוס' שלא כתיב 'לעשות' גבי קרבנות, הכוונה: כשהתורה מפרטת קרבן מסויים איך להקריבו, אם היה כתוב שם 'לעשות', היה

נלמד משם לדין פרישה, אבל אם לא נאמר בפירוט הקרבת הקרבן, לא חשיב מה שנא' בו 'לעשות' ללמוד דין פרישה.

ולכן: בפסוקים באות א' וב', נאמר עשיה בצורת שלילה, דלא עשה הקרבן, ולכן לא נחשב עשיה לחייב פרישה, וכן הפסוק שבאות ג', נאמר בפרשת נסכים, ולא איירי בעצם הקרבת הקרבן, אלא ד'אם נעשה קרבן נביא עמו נסכים'.

וכתב עוד: דמאי דכתיב (במדבר ח' י"ב) וְהָלֹאִים יִסְמְכוּ אֶת יְדֵיהֶם עַל רֹאשׁ הַפָּרִים וַעֲשֶׂה אֶת הָאֶחָד חֲטָאת וְאֶת הָאֶחָד עֹלָה לַח' לְכַפֵּר עַל הָלֹאִים, צ"ל: דשם איירי בקרבנות לחינוכם, שהיו הוראת שעה והסוגיא דפרישה, איירי בקרבנות הנוהגים לדורות, ובהם לא מצינו לשון עשיה.

אמנם כתב: שעדיין צ"ע מקרא, (המובא יומא מא. "אמר רב חסדא: אין הקינין מתפרשות אלא או בלקיחת בעלים או בעשיית כהן. אמר רב שימי בר אשי: מאי טעמא דרב חסדא – דכתיב ולקחה, ועשה, או בלקיחה או בעשייה"), וַעֲשֶׂה הַכֹּהֵן אֶת הָאֶחָד חֲטָאת וְאֶת הָאֶחָד עֹלָה וְכַפֵּר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן לִפְנֵי ה' מִזֹּב טְמֵאָתָהּ (ויקרא ט"ו ל')¹.

¹ דודאי לא צריך דוקא לישנא ד'לעשות', אלא שורש 'עשה', (יעויין ל' התוס' לעיל מיניה "אימא צוה לעשות זה יו"כ דכתיב ביה 'זיעש') ואולי י"ל: דשם לא הוי קרבן ציבור אלא קרבנות דזב וזבה, ויעויין מהרי"ץ חיות על רד"ה ואימא צוה דקרבנות, דפירש"י 'קרבנות ציבור' ובאר המהרצ"ח: דבעינן לרבות דומיא דמילואים דהוי קרבן ציבור הדוחה שבת (והמהרצ"ח כתב זאת על הצד דלא מרבינן פרה דאם מרבינן פרה – הרי לא הוי ק"צ הדוחה שבת – וגם התוס' כעת מדבר על הצד דלא מרבינן פרה ("אבל פרה לא וכו'") וא"ש לדברי המהרצ"ח הקושיא מקרא זה).

אלא שלאחר כל זאת עדיין קשה מויקרא כ"ג י"ב וַעֲשִׂיתֶם בַּיּוֹם הַנִּיפְכֶם אֶת הָעֹמֶר כֶּבֶשׂ תָּמִים בֶּן שָׁנָתוֹ לְעֹלָה לַח'. וכן מויקרא כ"ג י"ט וַעֲשִׂיתֶם שְׁעִיר עִזִּים אֶחָד לְחֲטָאת וּשְׁנֵי כֶבֶשִׂים בְּנֵי שָׁנָה לְזִבְחַ שְׁלָמִים וכן מפרשת התמיד דבמדבר כ"ח ד', ומבמדבר כ"ט ב', וכ"ט ל"ט, וכן מדברים ט"ז א', דאיירי בקרבן ציבור.